انواع ترکیب؛ تشکیل جزء لایتجزی در ترکیب و عدم آن

فعلاً من میخواهم بگویم غموض و ترکیب غامض دو جور است. با این مثالهایی که الآن گفتم، نزدیک شدهام. شما الآن جواب من را بدهید؛ وقتی پیچ و مهره را در هم پیچ کردید، شیء ثالث پدید آمد یا نه؟

شاگرد: از اجتماع آنها یک واقعیت نفس الامری ظهور کرد.

استاد: بله، این اندازه میپذیرید که شیء ثالثی پدید آمده است و فقط به این صورت نیست که بگوییم پیچ و مهره را کنار هم قرار میدهیم. خُب چرا ثالث را میپذیرید؟ میگویید پیچ یک چیزی دارد که فقط وزن آن آهن نیست، بلکه رزوه هم دارد و مهره هم همینطور. اینها با هم متناسب هستند، این دو خصوصیتی که غیر از نفس اجزاء خود پیچ است؛ این دو، یک چیزی دارند –مثل اتم هیدروژن که لایهها داشت- اینها هم رزوههایی دارند که با هم متناسب هستند و با هم تعاون میکنند و شیء ثالثی را پدید میآورند.

شاگرد۲: به وزان همان پیچ و مهره که میگوییم این پیچ است و آن مهره، شیء ثالثی پدید میآید؟ سومی که به وزان اول و دوم نیست و فقط یک خصوصیتی بروز کرده است.

استاد: من که میخواهم غموض را توضیح بدهم، اول میخواهم یک تقسیمبندی کنم. اینکه میگویم پیچ و مهره، میخواهم بگویم دو جور غموض داریم. شما این را جزء کدام یک میبینید؟

در مولکول آب، اگر دو هیدروژن و یک اکسیژن را همینطور کنار هم میریختید و مخلوط میکردید، آب بود؟ نبود. با ترکیب شیمیایی به یک مولکول میرسید. اگر آب وسیع را ریز میشدید و به مولکول آب میرسیدید، اگر این پیوند مولکول را به هم میزدید، آیا آب داریم؟! آب نداریم. پس عینی ترکیب مولکول آب، یک جزء لایتجزی برای آب است. جزء لایتجزی عینی نه اینکه نتواند آن را به هم بزنید، اما اگر به هم زدید، دیگر آب ندارید. ما ترکیبهای غامضی داریم که در مسیر ترکیب، مدام پشت سر هم جزء لایتجزی درست میکنند و ترکیبهای غامضی داریم که در مسیر غموض، جزء لایتجزی درست نمیکنند. شما دو میلیارد هیدروژن را با یک میلیارد اکسیژن مخلوط کنید و خیلی هم غموض پیدا کند، در این مسیر غموض، جزء لایتجزای مولکول آب درست نشده؛ ولو غامض باشد. اما وقتی این دو هیدروژن با یک اکسیژن ترکیب میشوند و مولکول درست میکنند، الآن این، یک جزء لایتجزی برای شیء ثالث جدید است. پس ما دو جور غموض داریم: غموضی که در مسیر ترکیب، مدام جزء لایتجزی درست میشود؛ یعنی یک شیء ثالثی را درست میکند که اگر آن را به هم بزنیم، دیگر آن محو میشود.

سؤال من این است: وقتی پیچ و مهره را داخل هم میپیچید، از کدام یک از این دو ترکیب است؟ یعنی دارد یک جزء لایتجزایی درست میکند که اگر پیچ را از مهره جدا کنید، جزء لایتجزی تمام میشود و به هم میخورد؟ یا اینکه در مسیری که پیچ و مهره را در هم جفت میکنید جزء لایتجزایی پدید نمیآید؟ شما کدام را میگویید؟ پیچ و مهره را که جفت میکنیم یک جزء لایتجزی پدید

می‌آید یا نه؟

شاگرد: پدید نمی‌آید.

استاد: اگر میله‌ها پیچ و مهره را در یک گونی بریزید، آن هم غموض هست یا نیست؟ یک نوع غموض است. نوع آن چیست؟ در اینجا هم که آن‌ها را جفت می‌کنید، تفاوت غموضش در چیست؟

شاگرد: شدتش است.

استاد: وقتی پیچ و مهره‌ها، با هم یک کامیون می‌شوند، صد تن بار را می‌برد، اما آن گونی پیچ و مهره‌ها قدرت ندارد بار را ببرد. وقتی پیچ و مهره‌ها با هم می‌شوند یک قطار را راه می‌اندازند؛ یک هواپیما را راه می‌اندازند. اگر جزء لایتجزی پدید نیامد، پس چرا وقتی پیچ و مهره‌های هواپیما باز می‌کنید، نمی‌گویید همان هنوز هست؟! یعنی شما در صنعت و در ماشین به یک چیزی می‌رسید که اگر بازش کنید، دیگر آن اثر را ندارید و وقتی با هم هستند آن اثر را دارید. اگر شما مولکول آب را باز کنید، دیگر آب ندارید. اگر پیچ و مهره را از هم باز کنید، دیگر صنعت ندارید. این چه غموضی است که نسبت به غموض دیگر، دو نوع می‌شوند؟

شاگرد۲: یک کارآیی جدید از انسان می‌بینند، ولی باز مثل آب نیست.

استاد: لذا من مثال عوامی گفتم، تا بعداً وقتی خواستید انواع ترکیب را ببینید، ببینید چه طیف وسیعی است!

گامی که امروز برداشتیم این است: وقتی چیزهایی مرکب می‌شوند و ترکیبشان غامض می‌شود، ما می‌بینیم که دو نوع غموض داریم؛ غموضی که در اصطلاح کلاسیک، ترکیب اعتباری دارند و تارکم افراد است. و دوم، غموضی که در مسیر ترکیب، جزء لایتجزاهایی پدید می‌آورد که شیءهای ثالث همراه آن می‌آیند.

بازبینی #2
ایجاد شده 6 ژانویه 2025 12:47:30 ... .
به روزرسانی شده 9 ژانویه 2025 09:54:45 ... .